

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-12
Besvaras senast
2021-03-26

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:555 En europeisk strategisk autonomi

EU:s säkerhets- och försvarspolitik har utvecklats snabbt under de senaste fyra åren. Den europeiska försvarsfonden, det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) och den årliga översynen (Card) är exempel på nya initiativ som sätts för att vidareutveckla detta politikområde. Syftet är bland annat att stärka EU:s möjligheter att ta ett större ansvar för säkerheten i dess närområde.

Samtidigt är det angeläget att detta arbete inte hotar eller duplicerar den verksamhet som sker inom Nato. Nato utgör den militära ryggraden i den europeiska säkerhetsordningen, och det är enbart Nato som har ansvaret för det kollektiva försvaret i Europa. Natos styrka är att det binder samman Nordamerika och Europa, vilket skapar ett väsentligt mer kvalificerat och resursstarkt gemensamt försvar. EU:s medlemsländer kommer inte inom överskådlig tid att ha de nödvändiga militära resurserna för att ta ansvaret för det kollektiva försvaret i Europa.

I allt större omfattning talas om att EU bör öka sin strategiska autonomi. Det finns dock ingen enhetlig definition av vad som innefattas i detta koncept. Men det antyder att EU behöver minska sitt beroende av Nato och USA i dessa sammanhang. Samtidigt är behovet av det transatlantiska samarbetet högre än någonsin sedan det kalla krigets slut i ljuset av det försämrade säkerhetsläget i norra Europa under de senaste åren.

Statsministern har själv kommenterat de risker som regeringen anser vara förbundna med att EU utvecklar en strategisk autonomi. I *Ekot* den 26 februari anförde statsministern att det var viktigt att diskutera den här frågan noggrant ”så att vi inte i vår iver att skapa ett starkt försvar bygger en situation som blir mer hotfull”.

Den stora risken med strategisk autonomi är dock inte att Europa bygger ett så starkt försvar att det skulle hota något annat land. Risken är snarare att det skulle sända signaler till USA att EU inte ser något behov av ett transatlantiskt samarbete och därmed får en övermäktig uppgift att hantera det kollektiva försvaret. Ryssland å sin sida brukar ju välkomna olika initiativ som har potential att försvaga sammanhållningen inom Nato. Utvecklingen av en strategisk autonomi inom EU på säkerhets- och försvarsområdet skulle kunna generera detta.

Vid åiterrapporteringen från Europeiska rådet framhöll statsministern att "EU har en viktig roll att spela för fred och gemensam säkerhet. Det måste till en bred ansats där vi arbetar förebyggande och förtroendeskapande för att minska spänningar. Målsättningen måste vara gemensam säkerhet i ett globalt perspektiv."

Med anledning av ovanstående skulle jag vilja ställa följande frågor till utrikesminister Ann Linde:

Instämmer ministern i statsministerns uttalande att EU:s säkerhets- och försvarssamarbete kan riskera att hota andra länder och i så fall vilka länder?

Hur vill ministern att EU ska verka för att minska spänningarna i Europas närområde, och bör EU därvidlag ha en annan uppgift än Nato?

Instämmer ministern i statsministerns uttalande att målsättningen måste vara gemensam säkerhet i ett globalt perspektiv och i så fall, vad innebär detta?

Anser ministern att EU ska utveckla en strategisk autonomi inom EU:s säkerhets- och försvarspolitik?

.....

Pål Jonson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren